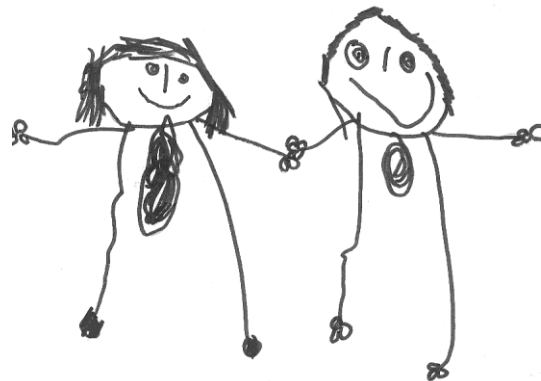

Område 6 Vinslöv
Bergmanska, Frö & Freja, Mio

Arbetsplan

för förskolorna
Bergmanska, Frö & Freja och Mio

Innehåll

Inledning.....	3
Syfte.....	3
Vision och verksamhetsinriktning	4
Värdeord.....	5
Barnets rättigheter tillika pedagogers skyldigheter.....	6
Organisation	8
Pedagogiska möten/ansvarsgrupper	8
Åldershomogena grupper	9
Miljön som den tredje pedagogen	9
Pedagogisk dokumentation.....	10
Barnens pärmor.....	12
Projektinriktat arbetssätt och de hundra språken	13
Ett barn har hundra språk	14
Förskolan som kulturell mötesplats	15
Kvalitetsarbete	15
Föräldrasamverkan	17
Inskolning	17
Föräldramöte för nya föräldrar	17
Uppföljningssamtal.....	17
Utvecklingssamtal	18
Föräldramöte.....	18
Förskolans Samrådsgrupp	18
Vernissage	18
Övergång och samverkan med förskoleklassen.....	19
Dokumentförteckning.....	20

Inledning

Förskolorna Bergmanska, Frö & Freja och Mio hämtar sin inspiration från de kommunala förskolorna i Italienska staden Reggio Emilia. Våra förskolor har en gemensam organisation som bygger på en stark tro på människans möjligheter. Vi har en djup respekt för barnet samt en övertygelse om att alla barn föds rika och intelligenta, med en stark och inneboende drivkraft att utforska världen. Alla förskolor har åldersindelade avdelningar, med miljöer som stödjer de olika åldrarna. En del av barngruppen eller hela följs åt tillsammans med del av arbetslaget under förskoletiden.

Bergmanska förskolan har tre avdelningar med plats för 60 barn.

Förskolan Frö & Freja har fyra avdelningar med plats för 70 barn.

Förskolan Mio har tre avdelningar med plats för 52 barn.

Syfte

Vår arbetsplan vänder sig till pedagogerna* på förskolorna men också till föräldrar, politiker och övrig ledningspersonal inom Barn- och utbildningsförvaltningen. Arbetsplanen skall vara ett tydligt arbetsmaterial och ett stöd i vår verksamhetsutövning, i planering, genomförande och utvärdering.

Det är verksamheten och pedagogernas förhållningssätt som utvärderas – aldrig barnet.

Vår arbetsplan talar om

- Vad vi ska göra och synliggöra vad som är vårt uppdrag.
- Hur vi ska göra det
- När vi ska göra det
- Varför vi ska göra det

Arbetsplanen bygger på

- FN:s konvention om barnets rättigheter, barnkonventionen
- Läroplan för förskolan Lpfö 98 (reviderad 2010)
- Kommunala mål – ”Alla skall få bli sitt bästa”
- Tankegångar och förhållningssätt inom de kommunala förskolorna i staden Reggio Emilia i Italien.

Plan mot diskriminering och kränkande behandling. (upprättas varje år)

Arbetsplanen är ett levande dokument i verksamheten och revideras kontinuerligt.

* ”Pedagoger” står för yrkeskategorierna förskollärare och barnskötare.

Vision och verksamhetsinriktning

Varje pedagogs insats är av stor betydelse för att vi ska nå våra mål. Vi arbetar här och nu, men vi **"bygger framtiden"**!

Vår vision är att vi med vår arbetsinsats ska vara med om att **förändra världen genom barnet.**

Det gör vi genom att arbeta på flera nivåer:

- **Här och nu på förskolan**, tillsammans med barn och föräldrar sträva efter att nå upp till våra mål.
- **Lära av andra pedagoger** genom litteratur, föreläsningar, media och studiebesök.
- **Dela med oss av våra kunskaper** genom att erbjuda fortbildning till pedagoger på andra förskolor och skolor genom att ta emot studiebesök, erbjuda kurser samt hålla föreläsningar.
- **Föra ut förskolan i samhället och ta in samhället i förskolan** genom att låta barns tankar och uttryck visas ute i samhället och bjuda in allmänheten för att ta del av arbetet genom öppet hus.

På förskolorna Bergmanska, Frö & Freja och Mio har vi enats om sex rubriker som beskriver den pedagogiska filosofin, ställningstaganden och vårt arbete:

- **Det kompetenta barnet**
- **De hundra språken**
- **Miljön som den tredje pedagogen**
- **Ett projektinriktat arbetssätt**
- **Pedagogisk dokumentation**
- **Kollektivt lärande – ömsesidighet – individ/grupp**

Värdeord

Tillsammans har pedagogerna på Bergmanska, Mio och Frö & Freja förskola enats om följande värdeord:

VÄLKOMNANDE   GLÄDJE   TILLIT   DELAKTIGHET

Dessa ord skall följa pedagogen i vardagen och ständigt vara närvarande i samspelet med **barnen, vårdnadshavarna** och med **varandra**

Alla som kommer till förskolan ska mötas av **VÄLKOMNANDET**.

I en välkomnande atmosfär finns en öppenhet och nyfikenhet för den andres frågor, åsikter, kultur och språk, fritt från värderingar. Alla ska känna sig lyssnade på och betydelsefulla, med många olika bidragande tankar kan vi bygga ett starkt likvärdigt sammanhang.

Att känna **TILLIT** för varandra, både barn-barn, barn – vuxna och vuxna - vuxna är en viktig förutsättning för lärande och utveckling. Utan tillit till varandra är det svårt att förstå och se varandras olikheter. Att känna tillit till varandra skapar också en förmåga till empati.

DELAKTIGHET är grunden för den demokrati som hela vårt samhällsliv vilar på. Att inte känna sig delaktig skapar ett utanförskap som vi anser är förödande för en människas självkänsla.

Att känna **GLÄDJE** och få glädjas med varandra är en förutsättning för kamratskap, delaktighet och tillit. Att känna glädje och stolthet i det jag gör får varje människa att växa och utvecklas. Glädje är också intimt förknippat med humor. Glädjen och lusten genomsyrar allt kunskapskapande.

Vår uppgift är också att ge barnen ”redskap” att möta framtiden och den värld de ska leva i genom att ge barnen möjligheter:

- **Att få vara i en verksamhet som är utmanande och där barns möjligheter att utforska, upptäcka och förundras är ledord.**
  - låta barnen få möjlighet att reflektera över sitt eget lärande genom att använda pedagogisk dokumentation som metod.
  - En föränderlig miljö som lockar till nya upptäckter och utmaningar.
  - Utmana barnens tankar genom att låta barnen möta utmaningar och dilemman.
  - Se barnet som medkonstruktör i sitt eget lärande.
- **Att tillsammans med sina kamrater få utveckla sin självständighet och kommunikationsförmåga i ett demokratiskt förhållningsätt.**
  - se det kompetenta barnet
  - skapa miljöer som ger möjligheter.
  - Samtala, lyssna och stödja barnet i sin socialisering/samarbetsförmåga.
  - Ge barnen inflytande, delaktighet och förtroende.
  - Respektera barnets åsikter
  - Låta barnet få ta eget ansvar

- **Att erövra kunskaper och färdigheter genom lek, utforskande och lustfyllt lärande.**
- Iordningställa miljön efter barnets behov för att leken och lärandet ska utvecklas.
- Skapa så många ”språksituationer” som möjligt i form av samtal, rim och ramsor, sagor, sånger, drama, rytm och skapande i olika former för att ge barnet möjligheter till utveckling i att uttrycka sig.
- Att genom projekterande arbetssätt möta ”de hundra språken” samt utmanas i meningsfulla sammanhang och olika lärsituationer med fokus på språk, matematik, naturvetenskap och teknik.

Barnets rättigheter tillika pedagogers skyldigheter

Förskolorna Bergmanska, Frö & Freja och Mio ser det som en av barnets rättigheter att vara väl förberedd inför den framtid som barnet skall leva i. En annan rättighet på våra förskolor är att varje flicka och pojke skall ges samma möjlighet att utveckla sin fulla potential som människa. Det är barnets rättighet att omfattas av en barn- och kunskapssyn som står på barnets sida. Vi hämtar inspiration från filosofin och förhållningssättet som pedagogerna har i de kommunala förskolorna i Reggio Emilia.

Vårt mål är att sträva efter en samsyn på barns lika värde och att alla barn skall få möjlighet att utveckla alla sina 100 språk.

Det kompetenta barnet

Ett kompetent barn är ett rikt och förmöget barn ända från födseln, det är ett subjekt, starkt i sin önskan att växa, lära sig och utforska. Barnet är en forskare, någon som hela tiden är på jakt efter mening. Styrkan ser vi också i viljan och stoltheten över att kunna. Barnet är ett rikt barn som konstruerar sin egen kunskap, ger mening, tar ut riktning. Barnet är kompetent i sitt samspel med andra, kompetent i sitt skapande av hypoteser.

Barn vill skaffa sig egen kunskap tillsammans med andra barn men även med vuxna och förskolans miljö och material. Det som driver barnet till kunskap är nyfikenhet och viljan att prova på och försöka själv eller i samspel med andra. Därför vill vi att barnen ska möta en rik och spännande förskolemiljö som präglas av en Välkomnande atmosfär. När barnet får utlopp för sin nyfikenhet och möjlighet att uttrycka sig efter sin egen förmåga och med en respekt för den det är, vågar barnet anta större utmaningar. Det är barnets rättighet att få möjlighet att utveckla viktiga resurser och förmågor som:

- ansvarstagande
- flexibilitet
- empatisk förmåga
- kommunikativ förmåga
- vilja att lära sig lära
- uthållighet
- samarbete
- motivation
- självkänsla
- kreativitet
- kritiskt tänkande

Denna syn på barnet kräver pedagoger som:

- **har en medveten människosyn**
    - regelbundet funderar kring sina värderingar och vågar ändra sig
    - har mod att stå på barnets sida
    - vågar släppa rädslor och måsten och annat som hindrar
    - har insikt om att hon/han är med och bygger framtiden

  - **har ett förhållningssätt som präglas av att**
    - sätta barnet i främsta rummet
    - vara lyhörd och engagerad
    - ge barnet värme och generositet utan att ställa villkor
    - försöka förstå barnet utifrån barnets verklighetsuppfattning, den "värld" barnet utgår ifrån
    - se barnet som en människa som har rätt att mötas med respekt, empati och omsorg
    - tänka utifrån "som jag själv vill bli bemött skall jag också bemöta barnet"

  - **har självkänedom**
    - vågar lära av och använda sina arbetskamrater som reflektionspartner
    - har insikt i sin egen roll som pedagog och hur den påverkar barnen
    - ser digitala verktyg som ett viktigt redskap i analys, reflektion, pedagogisk dokumentation och verksamhet.

  - **är nyfikna**
    - nyfiken på barnet och dess frågor
    - nyfiken att lära sig mera
    - förundras istället för att förfäras
    - ser möjligheter istället för hinder
    - ställer sig "varför-frågor"

  - **är medforskande**
    - intar barnperspektivet och ett barns perspektiv
    - tolkar och funderar på hur just det barnet tänker
    - funderar på hur barnet tänker utan att tro att tolkningen man gör är den enda sanningen
    - ser barnet som ett subjekt
    - stödjer barnet i dess lärande och erövrande av omvärlden genom att erbjuda nya utmaningar och frågeställningar
    - arbetar projektinriktat
    - formulerar många hypoteser och ställer öppna frågor

  - **är väl medvetna om målen i**
    - Barnkonventionen
    - läroplanen för förskolan, Lpfö 98, reviderad 2010
    - förskolans arbetsplan
    - Kommunala mål – "Alla skall få bli sitt bästa"

  - **utgår från en vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet**
    - tar emot handledning
    - lär sig mer av barnen genom regelbunden dokumentation
    - tar ansvar för eget behov av fortbildning och forskning
-

Organisation

En viktig förutsättning för att vi ska nå våra mål är att skapa en organisation som hela tiden utgår ifrån hur vi på bästa sätt ska kunna förverkliga våra mål. **Organisationen ska bygga på att vi ska ta tillvara allas kompetens optimalt** och det innebär också att vi ska tydliggöra våra roller. Vi ska precis som med barnen se våra olikheter som tillgångar, olikheter i form av såväl teoretiska som praktiska kunskaper och självklart också våra personligheters olikheter.

Pedagogiska möten/ansvarsgrupper

Förskolans kvalitet blir den som vi gemensamt bidrar med. För att få den maximala strukturen/organisationen och på ett så effektivt sätt som möjligt ta vara på tiden, har vi skapat **ansvarsgrupper**. Målet med pedagogiska möten/ansvarsgrupper är att skapa delaktighet i hur arbetet ska organiseras och struktureras. Här igenom skapas en effektivitet så att arbetet på olika plan, pedagogiskt, organisatoriskt och systematiskt ska kunna drivas mot en kooperativ organisation. I grupperna deltar en pedagog från varje avdelning för kollegialt lärande och utbyte av erfarenheter. Arbetet i gruppen utgår från läroplanens mål, beprövad erfarenhet och ny forskning.

Organisationsgruppen

Ansvarar för att förskolans organisation stödjer förskolans utvecklingsarbete.

Ansvarsområden: Schemaläggning, infopärm för vikarier, informationsmaterial till föräldrar, traditioner och fester. Lokal arbetsplan med bilagor samt plan mot diskriminering och kränkande behandling.

Projektgruppen

Ansvarar för utveckling och samordning av aktuella projekt.

Ansvarsområden: Gemensamma projekt, jämställdhet, litteratur, kompetensutveckling, att inne- och utemiljön möter projektet. Tillsammans med arbetslaget lägga upp och planera terminens arbete.

Dokumentationsgrupp

Ansvarar för att dokumentationsarbetet på förskolorna utvecklas.

Reflekterar och kommunicerar målen.

Ansvarsområden: Ansvarar för upplägg och utformning av dokumentationer, barnens pärmar och reflektionsdokument.

Ateljéristagruppen

Ansvarar för det estetiska materialet. Kollegial fortbildning.

Ansvarsområden: Ansvarar för inköp av det estetiska materialet. Bidrar till kollektivt lärande om material och annat som hör till de estetiska uttryckssätten. Handleder vid behov och om det finns möjlighet.

Digital lärmiljö

Ansvarar för utvecklingen av den digitala lärmiljön på förskolan.

Ansvarsområden: Bidrar till kollektivt lärande för att skapa en modern digital lärmiljö. Ansvarar för att omvärldsbevaka, informera om nyheter, utvärdera digital verktygsfunktion, utveckla digital verktygsanvändning i projekten och arrangera fortbildning för kollegor.

Hemsidegruppen

Ansvarar för förskolans hemsida

Ansvarsområden: Ansvarar över att hemsidan hålls uppdaterad genom att bland annat inhämta material från respektive avdelning.

Krisgruppen

Krisgruppsfunktionärerna utbyter erfarenheter och utvärderar och reviderar vår krisplan.

Ansvarsområden: Ansvarar över att ny personal får information om förskolans krisplan. Uppdaterar telefonkedjan regelbundet. Ansvarar för krislådan och "Viktiga boken".

Sammanlagingsgrupp

Ansvarar för att organisera utvecklingsdagar, sommar- och julsammanslagningen

Ansvarsområden: Ansvarar för kvalitén på sammanslagningen. Schemaläggning, informationspärm med dess innehåll och information till pedagoger och föräldrar.

Åldershomogena grupper

På förskolorna är barnen, i så stor utsträckning som möjligt, indelade i **åldershomogena** grupper. Barnen får på så sätt möjlighet till en miljö och pedagogisk verksamhet som helt är anpassad till deras behov. Förskolegårdarna och torgen är naturliga mötesplatser mellan äldre och yngre barn.

Miljön som den tredje pedagogen

Det krävs att vi har en hög medvetenhet om miljöns funktion som den tredje pedagogen. Miljön ska möta det kompetenta barnet. Vi måste erbjuda **en miljö där barn kan utforska, upptäcka och uppleva koncentration. Den ska vara inspirerande, engagerande, utmanande, rolig och lärorik.** För att uppnå detta krävs en ständigt pågående reflektion och dialog, barn och pedagoger emellan, och med miljön. Den måste vara föränderlig i takt med barnens utveckling och lärande.

Ett gemensamt val av material i huset är nödvändigt för att kunna se till att barnen får nya utmaningar. Vi skapar en miljö med demokratisk atmosfär – där barnen känner samhörighet och glädje i att samarbeta. Vi skapar tydliga "hörnor" i förskolans rum som uppmuntrar barnen att välja vad de vill göra samt spontant dela upp sig i mindre grupper. **Miljön ska vara sinnlig och vacker** med dofter, konstbilder, musik, färg och form, vatten och tillgång till olika känselmaterial. **Miljön skall vara full av upplevelser, detta för att locka fram nyfikenheten, lusten och kreativiteten hos barnen.** "Ett barn har hundra språk och åter hundra" Det är viktigt att hela tiden ifrågasätta miljön, lever den upp till det barnen behöver?

Vi ska visa barnen och oss själva respekt och hänsyn genom att förbereda material inför ett arbete. Lika viktigt är att iordningsställa efter avslutat arbete.

Miljön på förskolan är en lekplats, mötesplats och arbetsplats för barnen och pedagogerna.

För att uppnå detta krävs en närvarande pedagog som är:

- **Introduktör** – hjälper/visar barn nya rum och det olika materialets användning.
- **Observatör** – ser hur varje barn handskas med materialet och hur vi kan hjälpa barnet.
- **Inspiratör** – hjälper barnet vidga sina vyer, stöttar barnets nyfikenhet och lust, så de kan gå vidare i sin kreativitet.
- **Beskyddare** – ser till att barn inte blir störda i sin lek och att de får de ytor som behövs.
- **Samordnare** – vi måste hjälpa dem att ordna olika gruppkonstellationer.
- **Materialanskaffare** – en blandning av gammalt välkänt material och nytt som är spännande och utmanande.
- **Förebild** – iordningställandet bör ingå som en del av leken – barnen ska kunna sortera tillbaka materialet. Var sak på sin plats.
- **Informatör** – kunna förmedla till föräldrarna att miljön har stor betydelse för barnen. Miljön, materialet och barngruppen är mycket viktig när det gäller barnens utveckling.

Pedagogisk dokumentation

*Förskolans kvalitet ska kontinuerligt och systematiskt dokumenteras följas upp, utvärderas och utvecklas. För att utvärdera förskolans kvalitet och skapa goda villkor för lärande behöver **barns utveckling** och lärande följas, dokumenteras och analyseras. Lpfö98/10*

När jag observerar det enskilda barnet säger det något om verksamheten eftersom barnet förhåller sig till den. När jag observerar verksamheten säger det något om det enskilda barnet. Medvetenheten i att det inte går att skilja förskolans kvalitet och barns utveckling åt är ett ständigt växelspel.

Pedagogisk dokumentation är ett arbetsverktyg som hör ihop med ett utforskande arbetssätt och pedagogiskt tänkande, där personalen håller sig öppna till barnens utforskande och nyfikenhet. Det handlar om att fånga barnens pågående aktiviteter och relationer för att få möjlighet att utmana dem vidare. Genom att barnen på olika sätt görs delaktiga i dokumentationsarbetet blir det en viktig utgångspunkt för fortsatt lärande och utforskande.

Förskolan ska främja lärande, vilket förutsätter en aktiv diskussion i arbetslaget om innebörden i begreppen kunskap och lärande. Kunskap är inget entydigt begrepp. Kunskap kommer till uttryck i olika former- såsom **fakta, förståelse, färdighet och förtrogenhet** tillägg med **fantasi/kreativitet** - som förutsätter och samspelar med varandra. Verksamheten ska utgå ifrån barnens erfarenhetsvärld, intressen, motivation och drivkraft att söka kunskap.

Observation: Gå bortom generella bilder om barn och se den rikedom och variation som finns i alla barns undersökande och lärande. Titta på vad barnen kan, vad och hur de gör, vad de funderar över, vilka frågor de ställer, vad de är upptagna av och vad de försöker förstå individuellt och tillsammans.

Dokumentation: Kommunicerar observationen till kollegor, barn, föräldrar, förskolechef och andra intresserade.

Reflektion: Berikas av allas olika tankar.

Det handlar om att försöka förstå vad man varit med om och att tillsammans med kollegor försöka se saker från olika håll. Hur kan det kollektiva och individuella lärandet hos barnen förstås.

Analys: Enas om vilka vägar man ska ta, slutsatsen, den pedagogiska konsekvensen.

Den sker i relation med vår observationsfråga och är en sammanfattning av reflektionen och alla de tankar och frågor som kommit upp då. **Analysen handlar om att ta ställning för vilken fråga vi ska gå vidare med och att ta ansvar för de val vi gör.** Analysera utifrån **just de här barnen** och den här **situationen** och den glädje, lust och ansträngning som finns i detta sammanhang. Utifrån vår **verksamhetsidé** och våra **lokala mål**.

Pedagogisk dokumentation är ett förhållningssätt som ska genomsyra hela verksamhetens upplägg och där de vuxnas frågor och lyssnande bygger på en genuin nyfikenhet på hur barn tänker.

Genom följande nedslag i dokumentationsarbetet ges vi möjlighet att utveckla förskolans verksamhet.

- Bilder, dokumentationer, att ge tillbaka till barn och föräldrar som en återberättelse av något som hänt. Stöd i kommunikation. Ökar delaktighet för både barn och föräldrar.
- Genom att synliggöra hur projektarbetet fortlöper på förskolans reflektions/dokumentationsväggar ges möjlighet till att gå vidare med barnens nya insikter och frågor. Alla kan bli delaktiga och olika tankar blir delade och utvecklas. Lärandeprocesser visualiseras.
- Dokumentation av förskolans projekt/verksamhet i P-P (reflektionsdokumentet) Ger pedagogerna stöd i att synliggöra och utveckla förskolan inom läroplanens olika mål och utvecklingsområde. Underlag för kvalitetsredovisning.
- Individuella dokumentationer: Synliggör barns utveckling och lärande. Hur tar sig barnet an förskolans aktiviteter? Fånga "ögonblick" Ger oss underlag i att utvärdera hur förskolan tillgodoser barnets möjligheter att utvecklas och lära. Används vid föräldrasamtal.

Förutsättningar för den pedagogiska dokumentationen är att pedagogerna är väl insatta i pedagogiska dokumentationens förhållningssätt och metod samt att förskolan har en tydlig organisation. **För att ge alla barn bättre förutsättningar att bli sedda och komma till tals på olika sätt, delar vi upp barnen i olika gruppkonstellationer.** Som pedagog blir det tydligare att få syn på hur barnen löser problem och tar sig vidare i sitt lärande i mindre grupper. Det blir till en läroprocess även för pedagogen som lär hur barn tänker och hur de tillägnar sig kunskap. Barnen får ta del av andra barns tankar, vilket kan hjälpa dem att utveckla sina egna och få en mångfald av olika sätt att

ta sig an en uppgift. De lär sig se olikheter som vidare kan utveckla den demokratiska processen hos barnen. För att möjliggöra detta blir förskolans organisation viktig.

Vi arbetar efter en given **veckostruktur**

PEDAGOGEN MÅSTE VARA STEGET FÖRE FÖR ATT BARNET SKA KUNNA VARA VÄGVISARE.

TÄNK PÅ!

- Det är viktigt på vilket sätt frågorna ställs för hur barnet kommer att svara. Pedagogernas egen ämneskunskap är viktig.
- Viktigt att ge barnet rätt material, bra förutsättningar och tid.
- Viktigt att vi inte bara ser och förundras över barnens kompetenser och upptäckter utan att vi utmanar barnen att tänka och forska vidare.
- När barnen använt samma material en tid behöver de en uppgift eller ett dilemma för att utmanas.
- Ibland göra överraskande arrangemang så barnen ser möjligheter i materialet – se vad som händer.
- Ge tillbaka dokumentationen, samtala tillsammans med barnet/barnen. Rörliga dokumentations-reflektions väggar för att synliggöra processer.
- Utmanar oss själva i att ”se bortom det ögat ser och örat hör”, hitta nya infallsvinklar.

I dokumentet Att ställa de rätta frågorna finns grundläggande tankar för hur man kan formulera frågor i arbetet med barnen.

Vi har enats om gemensamma riktlinjer för utformningen av dokumentationer.

Barnens pärmar

Förskolans mål med barnens pärmar är att synliggöra barnets utveckling och lärande individuellt och i samspel med andra.

I pärmen samlas dokumentationer från barnets förskoletid. Dessa har vi som utgångspunkt i våra föräldrdialoger.

Vi har enats om gemensamma riktlinjer för utformningen av barnens pärmar

Projektinriktat arbetssätt och de hundra språken

Vi ska ha **projektarbete** som arbetsmetod och som grund för den pedagogiska dokumentationen. Projektets **huvudfråga och ämne** kan komma från barnen såväl som från oss pedagoger. Valet av projekt ska utgå från de tankar, antaganden och diskussioner barnen har i sitt vardagsliv. Det kan vara projekt som sträcker sig över en lång eller kort tidsperiod. Viktiga är också de **observationer, upptäckter och antagande** vi och barnen gör utanför huvudprojektet.

Det projektområde vi väljer att fördjupa oss i hjälper oss att fokusera och avgränsa det vi för tillfället ska göra och ägna oss åt. Detta för att vi ska kunna leda barnen och oss själva vidare mot nya tankar och insikter.

Förutsättningar för projektinriktat arbetssätt:

- Vara nyfiken på barnens intressen.
- Vilja veta mer om en fråga eller ämne som vi eller barnen formulerat.
- Välja fördjupningsområden inom projektet.
- Formulera syftet med projektet.
- Ständigt fråga sig: Vad? Hur? Varför? För vem?
- Ordna upplevelser för att "tända barnens ögon" och intresse.
- Organisera så att projektarbete i mindre grupper blir möjligt.
- Dokumentera tillvägagångssätt och läroprocesser hos barnen.
- Tolka dokumentationerna och ställa oss nya frågor.
- Utifrån de nya frågorna utmana barnen att tänka vidare.
- Ständigt reflektera med sig själv, barnen, kollegorna och litteraturen.

Metoder som underlättar projekterande arbetssätt:

- Dokumentera på A4-papper för att underlätta insättande i pärmar
- Kopiera dokumentationer efter sammanställningen till projekt- och barnens pärmar.
- Samla observationer och dokumentationer i barngruppens projektpärm.
- Ta tid att tänka, stanna upp och reflektera innan vi går vidare i projektet.
- Skriva ner pedagogernas tankar och processer kring projektets utveckling.
- Använda Lpfö 98, vår arbetsplan, andras teorier och litteratur för att hitta kopplingen mellan teori och praktik.

Syfte med projektinriktat arbetssätt

- Väcka nyfikenhet
- Skapa lust och glädje.
- Vilja veta mer om hur barn tänker och lär enskilt och i grupp.
- Ge barnen tillgång till sina egna och kamraternas teorier
- Utmana barnen till utveckling, att lära/tänka nytt.
- Låta barnen brottas med dilemman.
- Utmana barnen i deras "100 språk".
- Synliggöra barnens olikheter och kompetenser
- Tydliggöra demokratiska värderingar i praktiken.
- Skapa möten mellan barnen.
- Ge barnen tillgång till sin fantasi.
- Utmana barnen och oss själva med filosofiska frågor, frågor utan givna svar.

- Formulera hypotetiska frågeställningar, så kallade öppna frågor.
- Fördjupa och tillsammans med barnen ta reda på och tänka kring projektämnet.
- Göra familjerna delaktig

Det är viktigt att varje avslutat projektarbete utvärderas.

Ställ frågor som:

- Vad har barnen fått större förståelse för, om och genom projektet?
- Vad har varit bra?
- Vad kunde vi ha gjort bättre?
- Vad behöver vi tänka på i kommande projektet.

Ett barn har hundra språk

Det handlar om bild och skapande, estetik, matematik och språk, teknik och förhållningssätt. Bygg och konstruktion är ett av de språk barnen i förskolan kan använda när de utforskar sin omvärld och skapar sin identitet. Det är ett verktyg de har tillgång till för att bygga förståelse för olika fenomen i samhället.

Allt hör ihop och alla delar är lika viktiga

Ett barn
är gjort av hundra.
Barnet har hundra språk,
hundra händer,
hundra tankar.
Hundra sätt att tänka,
att leka och att tala på.
Hundra alltid hundra
sätt att lyssna
att förundras att tycka om.
Hundra lustar
att sjunga och förstå.
Hundra världar
att upptäcka.
Hundra världar
att uppfinna.
Hundra världar
att drömma fram.
Ett barn har hundra språk
(och därtill hundra, hundra, hundra)
med berövas nittionio.
Skolan och kulturen
skiljer huvudet från kroppen. (Malaguzzi)

Förskolan som kulturell mötesplats

Förskolan är en kulturell mötesplats där barn från olika kulturer, språktillhörigheter, traditioner, värderingar möts. En av förskolans uppgift är att förbereda barnen för ett liv i ett alltmer internationaliserat samhälle. Därav behöver varje barn bli medveten om sitt eget kulturarv så väl som andra kulturer. Firandet och glädjen alltid i fokus när vi uppmärksammar våra kulturella högtider. För att man ska kunna överföra ett kulturarv vidare är det även viktigt att tillsammans med barnen synliggöra bakgrunden och historien till våra traditioner. Att använda vår sång- och litteraturskatt är även ett viktigt inslag för att överföra ett kulturarv vidare från en generation till nästa.

När ett barn från en annan kultur välkomnas till våra förskolor uppmärksammar vi deras kulturella bakgrund vid inskolningssamtal eller uppföljningssamtal. I dessa samtal avgör respektive vårdnadshavare vilken uppmärksamhet för deras kulturella bakgrund som de önskar på förskolan.

Förskolans kultur: Vi har på våra förskolor, genom åren, skapat våra egna traditioner som vi värnar om. Barnen får med sig det som är unikt från just deras förskola.

Kvalitetsarbete

Det är verksamhetens kvaliteter som skall dokumenteras, följas upp och utvärderas. Arbetslaget skall kontinuerligt och systematiskt dokumentera, följa upp och analysera varje barns utveckling och lärande samt utvärdera hur förskolan tillgodoser barnens möjligheter att utvecklas och lära i enlighet med läroplanens mål och intentioner. (Lpfö) Hässleholms kommun har enats i hur kvalitetsarbetet ska genomföras i förskolan och synliggörs i dokumentet Systematiskt kvalitetsarbete i förskolan

Barn – och utbildningsnämndens mål 2016-2018

Alla ska få bli sitt bästa

”Den pedagogiska verksamheten skall anpassas till alla barn i förskolan. Varje barn i förskolan ska uppleva att de gör framsteg och är en tillgång för gruppen. I förskolan ska varje barn stimuleras och utmanas i sin språkutveckling, matematiska utveckling och i sitt intresse för naturvetenskap och teknik”

Kunskapsresultat

Alla barn och elever har en positiv kunskapsutveckling.

Digital kompetens

Barns och elevers lärande förstärks med hjälp av välorganiserad och tidsenlig användning av digitala verktyg.

Lärmiljö

Alla barn och elever erbjuds en lärmiljö som tar hänsyn till individens behov och förutsättningar.

Trygghet och trivsel

Förskolan och skolan jobbar aktivt med att främja inkludering och motverka utanförskap.

Delaktighet och inflytande

Alla barn och elever är delaktiga och har inflytande över sin utbildning och stärker därmed sin förmåga att ta ansvar för såväl sin egen som samhällets framtid.

Lärkultur

Förskolan och skolans kultur präglas av lust till lärande, nyfikenhet och kreativitet.

Föräldrasamverkan

Inskolning

Vägen till barnen går via föräldrarna! Detta är en viktig utgångspunkt i tankarna kring inskolning. När föräldrarna känner sig trygga, känner sig barnen trygga. För att uppnå detta krävs ett digert arbete för att föräldrar och barn ska känna sig **välkomna** tillsammans med bra förutsättningar för **kommunikation**. Inskolningens viktigaste uppgift är alltså att ge föräldrar och barn en **bra känsla** för förskolan; *Här är det roligt att vara. Här känner jag mig trygg*. Grunden för en bra relation läggs i inskolningen. Ansvar för relationen vilar på pedagogerna där pedagogerna ansvarar för att målmedvetet bygga förtroendefulla relationer. Under inskolningen ska vi introducera föräldrarna till vår verksamhet och tydligt beskriva förskolans roll och våra mål. Med utgångspunkt ur dessa tankar planerar vi inskolningen som följer.

När föräldrarna får besked om sitt barns placering bjuds de in till ett **Föräldramöte för nya föräldrar** (se info nedan). Syftet med föräldramötet är i första hand att ge föräldrarna information om förskolan och inskolningstankar – *kunskap ger trygghet och möjlighet till inflytande*. Under mötet bjuds föräldrarna in till ett **inskolningssamtal**. Där har föräldrarna möjlighet att ge den information om sitt barn som de anser är viktigt att mottagande pedagoger har kunskap om – *delaktighet ger trygghet*. Denna kunskap ger även pedagogerna en möjlighet att ta emot barnen på bästa sätt. **Inskolningen** pågår under en 14 dagars period, där tiden oftast är förlagd på förmiddagen. Gruppinskolning kan förekomma, vilket innebär att ca 2–4 barn inskolas samtidigt. Föräldrarna uppmanas att vara en aktiv del av förskolans verksamhet – *visar föräldrarna att de vågar och vill vara med, så vågar och vill barnet*. Under inskolningsperioden ska föräldrarna få information om förskolans rutiner, pedagogiska verksamhet, förskolans roll och våra mål. Framförallt ska föräldrar och barn få en bra känsla för att vara på förskolan.

Föräldramöte för nya föräldrar

Föräldrarna bjuds in till ett informationsmöte innan inskolningen startar. Föräldramötet hålls i maj/juni och i november/december.

Syftet är att:

- Presentation av förskolechef, specialpedagog och pedagoger samt organisation
- Beskriva vår verksamhets inspiration av Reggio Emilia
- Presentera våra grundläggande inskolningstankar samt beskriva pedagogernas och föräldrarnas förhållningssätt under inskolningen.
- Presentera förskolans miljö

Under mötet får föräldrarna en mapp med alla blanketter som de i lugn och ro kan fylla i hemma och sedan ta med till inskolningssamtalet.

Uppföljningssamtal

Efter ca 1–3 månader erbjuds föräldrarna ett uppföljningssamtal.

I föräldradialog lyfts inskolningsperioden, barnets trivsel och anknytning, reflektion kring barnet och barnets första möten med miljön och materialet.

Utvecklingssamtal

Varje förälder erbjuds minst ett utvecklingssamtal per läsår. Utvecklingssamtal planeras in under mars/april. Särskilda riktlinjer är framtagna för utvecklingssamtal med fokus på trivsel, utveckling och lärande.

I maj hålls ett avslutningssamtal för de barn som ska börja skolan. Samtalet skall vara en tillbakablick till vårdnadshavare och barn på åren i förskolan med barnets pärm som stöd. Uppmärksamma den positiva utvecklingen från inskolning till avslutning. Centralt dokument för Hässleholms kommun, *Övergång från förskola till förskoleklass*, fylls i som sedan är underlag för överlämnandet till förskoleklassen.

Föräldramöte

- Ett föräldramöte/termin
- Pedagogerna planerar och lägger upp innehållet inför föräldramötena.
- Innehåll av varierande karaktär som anknyter till verksamheten och ger insyn, delaktighet och möjlighet att påverka.

Förskolans Samrådsgrupp

- Förskolechef sammankallar Samrådsgruppen en gång per termin
- Möjlighet att lyfta frågor som berör "allas våra barn"
- Länken mellan förskola och föräldrar
- Skapa möten mellan pedagoger och föräldrarepresentanter
- Få information om vad som händer på förskolan och i området. Kan gälla allt från utbyggnad till förskoleklassens organisation.
- Få insyn, delaktighet och möjlighet att påverka.

Vernissage

- I maj bjuds alla familjer in till en familjeväll där de får ta del av förskolans verksamhet under året i en vernissage.

Övergång och samverkan med förskoleklassen

Förskolan skall sträva efter att nå ett förtroendefullt samarbete med förskoleklassen, skolan och fritidshemmet för att stimulera och utveckla barnets allsidiga utveckling och lärande.

I Hässleholms kommun har en särskild plan utarbetats vid övergången mellan förskola och förskoleklass. Vinslövs förskole- och skolområden har enats om följande tillägg:
Under vårterminen när klasslistorna är fastlagda besöker förskoleklassläraren barnen på respektive förskola. Därefter besöker barnen sin blivande skola vid ett tillfälle tillsammans med sina blivande klasskamrater och en pedagog från förskolan.

Under april månad hålls ett avslutningssamtal för de barn som ska börja förskoleklass. Samtalet skall vara en tillbakablick på åren i förskolan med barnets pärm som underlag.
Överlämnandedokument fylls i och skrivs under av vårdnadshavarna. Detta dokument fungerar sen som stöd i övergången.

Barn i behov av särskilt stöd uppmärksammas extra i samverkan mellan vårdnadshavare-pedagoger och specialpedagog överlämnas handlingsplaner och framgångsfaktorer som varit och kan bli betydelsefulla för barnen.